

økonomiske vilkår for folkebibliotekerne har muligjort at imødekomme de stadig øgede og mere kvalificerede behov på dette område. Der er opført adskillige ny biblioteksbygninger og indsat bogbusser flere steder, og det har været muligt at fremme en betydelig vækst på en række nye virksomhedsområder. Der tænkes her på udviklingen af den informative virksomhed, opbygningen af audiovisuelle samlinger og ikke mindst afholdelsen af et stigende antal kulturelle arrangementer for såvel voksne som børn. Tankerne om etablering af kulturcentervirksomhed inden for bestående institutioners rammer, som særlig fremførtes under debatten efter afgivelsen af betænkning nr. 412 af 1966 vedrørende kulturcentre, har således i ikke ringe grad kunnet virkeliggøres indenfor folkebibliotekernes rammer.

På baggrund af denne udvikling var der skabt et naturligt behov for at gennemføre den foreskrevne revision af loven, og hertil kom endvidere kommunalreformen i 1970, som bl. a. bevirkede, at et stort antal kommuner stod overfor en rekonstruktion af deres biblioteksvæsen.

For at tilvejebringe det nødvendige grundlag for lovrevisionen nedsatte ministeren for kulturelle anliggender den 24. april 1969 et udvalg, der skulle udarbejde forslag herom. Udvalget skulle dels overveje de ændringer, der måtte følge af den gennemførte kommunalreform og spørgsmålene om ændrede administrative enheder, dels en eventuel ændret fordeling mellem statens og kommunernes andel i de samlede biblioteksudgifter. Det blev endvidere pålagt udvalget at undersøge mulighederne for en forbedret udnyttelse af de bevilgede midler ved forenkling i forretningsgang og arbejdsmetoder, ligesom udvalget skulle overveje indførelse af regler for fremtidig anvendelse af audiovisuelle materialer i bibliotekerne. Endelig påhvilede det udvalget at overveje om en reduktion af de gældende statstilskudssatser under den ændrede kommunestruktur kunne anses for forenelig med en tilfredsstillende biblioteksbetjening.

Endelig nedsattes i efteråret 1969 og i januar 1970 efter indstilling fra udvalget 4 ekspertudvalg, hvor følgende spørgsmål blev behandlet: 1) Stor Københavns biblioteksforhold, 2) Den lokale biblioteksstruktur, 3) Arbejdsforenkling og automation og 4) Kulturelle arrangementers placering i biblioteksarbejdet.

I efteråret 1971 afgav udvalget betænkning (betænkning 1971 nr. 607) indeholdende udkast til lovforslag, der på væsentlige punkter, herunder med hensyn til struktur og tilskudsordning, hvilede på principperne i loven af 1964.

Vedrørende udvalgets forslag af rationaliserings-

mæssige og biblioteksteknisk art henvises nærmere til nævnte betænkning, kapitel 14.

Sideløbende med arbejdet i ovennævnte lovrevisionsudvalg er der i den tidligere regerings byrdefordelingsudvalg og dette udvalgs sekretariat gennemført et arbejde, der sigter på at tilvejebringe en ændring af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne, især med det formål at skabe en bedre udligning mellem kommunerne og en bedre harmoni mellem det økonomiske ansvar og de kommunale dispositioner.

Disse overvejelser og forslag, herunder forslag om en ændret tilskudsordning, er beskrevet i byrdefordelingsudvalgets sekretariats publikation „Tilskud til kommunerne efter objektive udgiftskriterier“, februar 1971. Der redegøres her nærmere for baggrunden for ønsket om at ophæve de hidtidige automatiske refusioner til kommuner og amtskommuner, som foreslås erstattet af det generelle tilskudssystem efter objektive udgiftskriterier.

Dette tilskudssystem er — som foreløbig omfattende vejlovgivningen — indført ved lov nr. 294 af 9. juni 1971, om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til og udligning mellem kommunerne. Tilskudssystemet er udarbejdet således, at det skulle kunne anvendes til at afløse forskellige specielle tilskud samt til at modvirke finansielle skævheder som følge af fremtidige ændringer i opgavefordelingen mellem staten og kommunerne.

På dette grundlag og efter afgivelsen af betænkningen om revision af biblioteksloven har der i den tidligere og den nuværende regerings byrdefordelingsudvalg været ført forhandlinger med henblik på en ændring af tilskudssystemet for folkebibliotekernes vedkommende, således at disse tilskud ved lovrevisionen blev ændret til generelle tilskud efter objektive udgiftskriterier.

Spørgsmålet er herefter nærmere blevet behandlet i en rapport af 20. oktober 1971, afgivet af byrde- og opgavefordelingsudvalgets sekretariat. I rapporten er der — foruden behandlingen af tilskudsspørgsmålene — tillige foretaget en kritisk gennemgang af standard- og normproblemerne inden for folkebibliotekslovgivningen med henblik på gennemførelsen af den videst mulige begrænsning af disse normer og standarder i lovrevisionsforslaget.

Til en ændring af tilskudssystemet efter de ovennævnte retningslinier vil der være knyttet forskellige betæneligheder. Således vil bortfaldet af det specielle statstilskud og den hertil knyttede igangsættende virkning kunne rumme nogen risiko for, at bibliotekopgaven i de enkelte kommuner — og måske især i kommuner med svagere udviklet biblioteksvæsen — ikke uden videre vil blive prioriteret